

HANS MAJESTÆT KONG HAAKON DEN SYVENDE fyller i dag 72 aar. Vi kan ikke uttrykke vaare ønsker for dagen bedre enn med kongesangens gamle ord:

Gud sign vaar konge god,
gi ham i fæder mot,
gi ham din fred.
Gi du ham vise raad,
styrk ham i all hans daad,
styrt svik og ondskap kaat
i støvet ned!

Hvit sverger Norges mann
hver i sitt kall, sin stand
troskap sin drott.
Trofast i liv og død,
tappert i krig og nød
alltid vaart Norge lød
Gud og sin drott!

Med disse ordene skal vi snart ønske ham velkommen hjem.-

Vi kom forleden tilfeldigvis over et nummer av "Dagbladet" fra 1925, som hadde en artikkel til kongens 25-års jubileum med følgende konklusjon: "Knept en eneste republikaner har løftet sin røst i Norge siden 1905. Det kommer vel av at kongedømmet har forstått i en ganske sjelden grad å gjøre seg usynlig for oss. Kong Haakon gaar ikke med krone som i eventyrene; her han laent noe hos Asbjørnsen, er det snarere usynlighets-hatten!" Og det er sant nok at kongen aldri har forsøkt å "stikke seg fram" - å være fram for det! Near han alltid valgte den mest mulig demokratiske linje og satte sin egen person i bakgrunnen, skjodde det sikkert fordi det var i samsvar med hans egen natur. Han er ingen elsker av titler og flitterstas. Likefram og jevn har han vært i all sin ferd. Near han nevnte H.M.Dronningen, var det oftest som "min kone" - mangen undersøkt vil heller smykke om sin "hustru" eller sin "frue". Beskjeden og tilbaketrukket, liketil i omgang, visste kong Haakon ogsaa til enhver tid å opptre med all den verdighet som hans høye stilling krevde. Vi kan være stolte over å ha en slik ætling av Norges eldste regjerende kongehus som vaar representant overfor verden. Men kong Haakon er blitt langt mer enn vaar representant. Han er blitt selve symbolet for Norge og Norges frihetskamp. Selv hadde han sikkert helst løvet livet til ende i stille og verdig beskjedenhet. Men tyskerne ville det anderledes. Den 10. april 1940 lot de som om den norske regjering ikke eksisterte, som om kong Haakon hadde vært enevoldskonge. Den tyske minister henvendte seg direkte til kongen for å be ham godte Quisling som statsminister. "Be" er for resten ikke det riktige uttrykk; en fjerdedel av henvendelsen var smiger overfor kongen, forsikringer om den utroligste høyaktelse; de neste tre fjerdeparter bestod av utilslørte trusler om hva som ville hende ham selv og landet hvis han vaaget å avslå kravene. Tyskerne trodde de skulle ha lett spill med kong Haakon. En mann som aldri opptredte med store ord eller voldsomme fakter, som alltid holdt seg langt mulig borte fra alt maktstyrt strev - at en slik mann kunne være annet enn en viljeløs nikkedukke, det var for tyskerne ganske ufattelig. Kongens "usynlighets-hatt" hadde narret dem helt. Men de fikk snart oppdage sitt mistak, de fikk se mannen som han virkelig var. Kongen nektet å forhandle med dem uten å raadføre seg med sin regjering. Han sammenkalte statsråd og erklærte at hvis regjeringen mente det var nødvendig å godte Quisling for å spare landet for krigens lidelser, ville han bære seg, men det ville han ikke bli stående som konge over et uselvstendig folk, og heller ikke la sin sønn gjøre det. Han ville frasi seg tronen for seg og sitt hus. Han hadde talt med kronprinsen, som var enig. Regjeringen var ogsaa enig, kappen skulle føres videre, og baade konge og regjering ble stående. Tungt var det, da de måtte forlate landet den 7. juni 1940, og tungt var det å se mange folks forvirring i mellomtiden som fulgte, mens tyskerne trampet Frankrike ned og sikret av Englands kommande fall. Men ved sine taler fra London gjorde kongen det klart at han og regjeringen hadde handlet riktig. Kong Haakons kringkastingsappell var kanskje ikke noe mesterstykke i propagandens kunst. Kongen gjorde ingen forsøk på å spille folketaler. Near hans ord gjorde seg dypt inntrykk, var det fordi alle kunne høre at her talte et menneske, et godt menneske, en mann som fra første stund hadde vært klar over at kompromis med nazismen var umulig, fordi et kompromis med ondskapsen og løgnen er umulig. Kong Haakons navn står for oss som symbolet på en bedre tid. "Near kongen kommer tilbake" - det er dagen vi venter på. Og den nærmer seg raskt.-

NYHETENE FRA LONDON ONSDAG DEN 2. AUGUST 1944 KL. 18,30.

VESTFRONTEN. Fra Normandie støtet de britiske og amerikanske tropper frem i flere retninger. I vest har amerikanerne sør for Avranches krysset elva Sélune på flere steder. De har inntatt veiknutepunktet Kontorson nær munningen av elva Couesnon vest for Sélune, og fransktalte avdelinger er på vei mot det viktige knutepunktet Rennes midt inne i Bretagne. Øst for Avranches har amerikanerne tatt landsbyene Tessy og Précy tilbake. Paa det britiske frontavsnitt har det ogsaa vært god framgang, i midtsektoren opptil 20 km. Kanadierne går ogsaa til nye angrep. For sent later det til å være gått opp for tyskerne at dette er et avskjærende slag. De sender nå store styrker til hjelp fra Pas de Calais-området, men det er tvilsomt om de kommer fram til annet enn et tappt slag eller et kostbart tilbaketog. De allierte har stor materiell overlegenhet og har hatt 3000 utflyvninger over Nord-Frankrike siste døgn. 70-80.000 fanger er tatt i Normandie.

ØSTFRONTEN. De 25 tyske divisjoner i Estland og Nord-Latvia er nå helt avskåret. Alle forbindelser med Østpreysson er brutt, og russerne har nådd Riga-bukten. Keunas ble tatt i gear. Tyskerne hadde 8.000 fanger, 12.000 overgitt seg. Det kjempes langs Augustovo-kanalen, like ved munningen til Østpreysson. Det er ogsaa harde kamper i gang i Praha, forstaden til Warsjawa øst for Weichsel. Polakkene deltar nå i stort antall i kampen mot tyskerne. Enkelt en tysk general har overgitt seg. Det er nr. 27.

SØRFRONTEN. Voldsomme kamper er i gang. Styrker av 8. arme gjør langsom, men sikker fremgang i en stor halvsirkel sønnenfor Firenze. Motstanden er innbitt som aldri før, for de tyske kjæretropper prøver av all makt å holde sine utbygde posisjoner, men blir drevet tilbake.

FJERDE ØSTEN. Paa Nederlandsk Ny Guinea har amerikanske tropper utvidet sitt buehode paa vestspeissen av øya. Paa Timor i Marianneerne gjør japanerne ikke lenger motstand. Paa Guam har amerikanerne tatt 4 nye byer. **CHURCHILL** har gitt en langser oversikt over krigssituasjonen og understreket at han bare hadde gode meldinger fra alle fronter. Om de flyvende bomber over Sør-England opplyste han at 5240 hadde slått ned og drept 4735 mennesker, 14.000 var særret. I tiden 15. juni-31. juli hadde tyskerne paa denne måten kastet 4500 tonn sprengstoff over Sør-England. I samme tidsrom er krigsproduksjonen i Tyskland bombet med 42.000 tonn. Han forklarte at den store offensiven i Normandie var blitt forsinket ved at været i juni måned hadde vært mer urolig enn paa 40 år. Han sluttet sin oversikt over de forskjellige fronter med å si at han ikke ville vekke falske forhåpninger, men at det godt kan tenkes seiren snart er der - og i motsatt fall skal vi fortsatte med all kraft, sluttet han. **TYRKIA** har brutt den diplomatiske og økonomiske forbindelse med Tyskland. Om dette skal føre til krig, kommer an paa om Tyskland og Bulgaria veager å skaffe seg ogsaa Tyrkia til fiende.

FINNLAND. Rytti har tradd tilbake og er avløst av Mannerheim som Finlands president. Times' Stockholm-korrespondent skriver at dette betyr at Finland endelig gjør et forsøk paa å slutte fred med Russland. Rytti hadde personlig bundet seg til å holde paa avtalen med Tyskland og ikke å slutte særfred. Aftenbladet skriver at i begynnelsen av forrige uke var det et møte i Stockholm mellom finske og russiske forhandlere. I slutten av uken fortsatte forhandlingene, og russerne stilte da som vilkåre at Mannerheim ble president. - Feltmarskalk Mannerheim har vært finsk øverstkommanderende under hele krigen. Han har i denne egenskap sendt ut flere proklamasjoner med takk til de tyske vaapenbrødre o.lign., men det er en kjent sak at han fra gammelt av helst har ønsket å se Finland forsvart av finnene alene. I 1918 holdt han paa at finnene skulle tilkjempe seg sin selvstendighet uten tysk hjelp, selv om det ville bli kostbarere for dem. Da Tyskland brøt sammen høsten 1918, gikk den tysk-vennlige Svinhufvud av som statssjef, og Mannerheim kom i stedet. I de 20 år som fulgte, var han regnet for en av dem som støttet det gode forhold til Russland. Historien gjentar seg. Mannerheim er en gammel mann i dag, og hans overtagelse av presidentplassen er kanskje for en stor del en symbolsk handling. Hans ærefryktinnværende navn vil hjelpe til å holde de desperate elementer, særlig innen offiserstanden, i tømme. Og forhåpentlig kan Finland redde sin selvstendighet i land i den 12. time.-